

חמוטל יקרה,

תודה על ספרך החדש 'תוחלת'. התענגתי לקוראו.

את מצליחה להדהים אותי, שוב ושוב מחדש, בזכות האומץ להיחשף שמתגלה בכל שיר, בזכות הכנות, בזכות ההומור העדין והמשובח, ובזכות התנועה המתמדת בין שפת-היומיום לבין עושר לשוני גדול (כולל ציטוטים ופרפרזות ואזכורים המופנים בדרך מרומזת ומעודנת ליודעי-ח"ן). אכן המון זכויות.

כל-כך נפלא לפגוש בתוך אותו השיר את הגננת היעולה מן הירדן' בצוותא עם 'הוידאו בווטסאפ' (יראת כבוד), או את 'גדת נהר' יחד עם 'תלכי על העולם', או את 'מחרבנים' עם 'לאור היום' (הבן של המשוגעת), או את 'תבכו', 'תעשו', 'תאשימו' וכו' בשיר 'אחרי מות(ל)', או את 'סקס חפוז' עם 'בערות או קוצר-ראות' (שירי יום הכיפורים), או את דויד המלך כבן-זוגו של 'דודו פחות רכב' ('תוחלת'). זה מוכיח אומץ וחוש-הומור בעת ובעונה אחת, וזה נהדר בעיניי.

אהבתי במיוחד את שירי סימן-השאלה (אלו שמסתיימים בו, כמו 'חטופה', 'לפעמים אני מחשבת', 'תלונה', 'סטאבט מאטר', והשני משירי יום הכיפורים, ואפילו אלו שהוא מופיע באמצעם, כמו 'הצלחה' ו'תוחלת' אבל אצלי הוא נשאר תלוי ועומד גם אחרי שהגעת לסוף השיר...). אלה השירים שהפעילו אותי – את מחשבותי ורגשותי, כלומר גרמו לי לחוש שאנחנו מדברים ואפילו מתווכחים.

בכלל, סדר השירים נהדר בעיניי: 12 שירי היכרות וגישוש, אחריהם 10 שירים פוליטיים עכשוויים, אח"כ 12 שירים על הזיקנה, ואז 2 שירי אהבה ועוד 6 שירי געגועים, ואחריהם 11 קינות על הבן, ובעקבות 3 שירי הרפיה (על החיים) – 7 שירי חלילית, ולסיום 14 שירי ארס-פואטיקה.

וודאי ששירי החלילית משכו את עיני וגם את לבי, הם מצוינים, ושמתתי לגלות שוב את המקום של באך ושל החלילית בליבך, אך הופתעתי לגלות שאני נמשך דווקא אל השירים הפוליטיים: השיר על כיבוש המוסיקה ('כשאני נוהגת') עורר אצלי הזדהות והתרגשות כאחת; 'על הכיבוש' (של השפה) הוא מדהים בביטוי החזק והמדויק שבכל-זאת ניתן לקריאה מצדדים ופנים שונים ואפילו מנוגדים (נפלא! מעורר התפעלות ממש!!!); ובעיקר תחושת האגרון-ישר-לבטן שנוצרה בי למקרא 'חטופה'.

ישנן שורות מסוימות שממש נחרתו בזכרוני (וקשה לי להסביר מדוע...): "בלי לשאול של מי הוא, של מי היא" (גשם), "כמו פתאום האושר הזה" (משנה לשנה), "ממלמלים במקלה אל מלא רחמים" (רק חצב אחד), "מציפה את שבילי הרקיע בלובן החלב" (*), "כשחלום הופך ליומיום", "יונים ממולאות שפעם אהבו לעוף" (ערב ערב), "שכינה שחורה בחלונני מודאגת נורא" (צפור שחורה), "שפוך עלי את זוהר הזיקנה" (תפילה), "חיים הם לא בעל-כורחם" (שיר פשוט), "תרמיל העצב המתמשך" (ברכת לילה), "ביצעתי נפילת אפיים" (טרומפלדור), "העננים השאננים" (כשאת נוסעת), "ליווי פטפטני של מלאכים" (מה הוא רואה), "מהלומה של אושר מבוש" (הצלחה), ולמרבה הפליאה – יש עוד...

התפעמתי למקרא 'יראת כבוד': זהו ממש מסד למה שבעיניי הוא 'דת חילונית'. אם את הרבי שלה – אני מתנדב להיות חסיד.

אך מעל הכל, נהניתי מהדף הראשון (עמודים 4-5...). (וידוי אישי משולב בהתנצלות: כבר מזמן גיליתי שההנאה שלי, במוסיקה ובדברים נוספים, תלויה בתחושת הגילוי העצמי, שלי, של דברים. מובן שהנאה זו היא סובייקטיבית וגם אגואיסטית לגמרי...). ובכן – בקריאה השלישית גיליתי את התעתיק הלועזי של שמך ושל כותרת הספר: חמוטל = Hamutal ו'תוחלת' = Tohelet! וזה פלא בעיני שבכך מצאתי בעבורי את משמעותו של הספר כולו. חילוף ה' (H) ב-ח' מצלצל באוזני כמו "החלפת יי בחטא"... ובתרגום חופשי: זהו ספר על פלא הפצעת הפליאה (קדושה, הומור, אהבה, כאב, שמחה) בחיי היומיום. (האות ה' לאו-דווקא כקיצור 'השם' אלא כקיצור 'מה?'). משום כך הוא מוביל לשיר הראשון (עמוד 5) שכותרתו הייתה אמורה (כמובן) להיות 'החטאה', כי הוא שיר של כפרה (כמו שלושת שירי יום הכיפורים) – הכפרה בדמות השבת האות ח' למעמדה הראוי: צלצולה צובע את כל השיר הקצר בזכות הופעתה בו חמש פעמים (ואפילו תוספת כ' לא-דגושה במילה 'בבכל'). והרי זהו בדיוק לב מדרשך על תוחלת!

בקיצור – שירת תהילים שמיועדת ומתאימה למי שאינם שומרי-אמונים.

תודה רבה על הספר!
חסיך מיכאל